

З радыёвой хвалі „Свабода“

Заява Прэзыдэнта Рады БНР

Дарагія суродзічы!

Даведваюся з падсавецай беларускай прэсы, што на экранах Менску дэмантруеца гэтак званы «Дакументальны фільм», пад назовам «людзі з чорнымі душамі», дзе і міне прызначаная роля «німецка-фашистыскай калібараўта» ды «зрадніка» свайго народу наагул...

Як доказы гэтага, аўтары й рэжысёры названага фільму падаюць такія «дакуманты»:

— што я быў рэдактарам берлінскай беларускай газеты «Раніца» падчас німецкай акупацыі Беларусі;

— ачольваў пранацыстаўскую арганізацыю: Беларускі Камітэт Самапомачы ў Німецчыне;

— што ў гэстапаўскіх архівах, якія аўтары фільму мелі ў сваім распаряджаныні, знойдзены мая характарыстыка як «палітычна надзеянага і перакананага ворага савецкай Рәсей»;

— што з мае заслугі ў Немцаў я атрымаў дазвол адведаць свою радню ў Беларусь;

— што, на падставе сьветчанінія трох маладых беларускіх вязняў савецкай турмы, я і ў сучасны момант праводжу «зраднікую» акцыю супраць свайго народу, у супрацоўніцтве з амэрыканскай разьведкай, спрычынилося да выкліканіні новай вайны...

Усяму съвету, а тым больш падсавецкаму грамадзянину, добра ведама, як савецкія «съледчы» органы здабываюць себе жаданыя «паказаніні» ад сваіх нішчаных ахвяраў. Тому ўажаю зусім лішнім даваць якія небудзь асьветчаніні на апошні закід. Ня толькі адзінкі, а сотні тысячай ды мілёнам людзей паднісці пад самымі страшнымі для сябе абвінавачаныні, хвабрыкаванымі савецкай «прокуратурай».

Уажаю затое патрэбным даць шаноўнаму гледчу гэнзага фантастычнага фільму тлумачэніні аб тых «дакумантах», на якіх аўтары «асноўваліся» ў прыпісаныні мне «калябаранцтва» з нацыстымі.

Вось-ж, перадусім, рэдактарам «Раніцы» я ніколі ня быў, у чым кожны лёгка можа пераканацца, калі яму аўтары г. зв., дакументальнага фільму даўляць пералісташ гадавікі гэнае газеты. Але на гэтым-жа месцы справядлівасць выматае адзінчыць, што рэдактары «Раніцы» ня былі меншымі нівальнікамі ў меншымі беларускімі патрэбамі за рэдактараў шматлікай прэсы савецкай Беларусі; калі находзілася такая-сякай шыліна, каб праз яе хоць падшапнуць штось свайму народу, дык рэдактары «Раніцы» значна адважней гэтага выкарбыстоўвали, якія рэдактары падсавецкай беларускай прэсы. Хто ў гэтым сумлюваеца, хай парапаўне.

Адносна мае характарыстыкі ў гэстапаўской картатцы, дык на дзіўлюсь, калі там запісаны, што я, як там сказана, «перакананы вораг савецкай Рәсей». Як беларускі патрыёт, я ня могу месці іншых начынцаў да людзей, што гвалтамі накінулі беларускому народу такі рэжым, які прынёс нам столькі нішчаніцяў, пакутаў, прамілітых столькі сёл і крыўі. Але гэтым я адкрыла гаварыў усюду вусна і на пісмі яшчэ шмат разы, да зъяўленіні нацыстаўской улады ў самой Німецчыне. Даўледчыкі-дакументалісты зусім беспатрэбна таму шукалі пра мяне такіх «доказаў» у гэстапаўскіх архівах.

Што-ж да самага падыходу вывучанчы гэнзага гэстапаўской архіву дык міе нізьбітыя доказы аўбінаўціць даследваку ў поўнай адсутнасці ў іх сумленіні. Дзеля таго, што аўтары прызначаныца, што «патралі больш году часу для пільнага вывучэння гэтых дакумантаў», то калі-б яны выказалі хоць у палавінай долі столькі адбектыўнасці, як пільніці, мусілі-б прысыць зусім да супрацьлежнага выніку, а менавіта:

Што Беларускі Камітэт Самапомачы (у скароце БКС) нікім чынам не зъяўляўся «пранацыстаўскай» арганізацыяй, а адзін із самых актыўных беларускіх арганізацый спраціві нацызму;

Ня глядзячы на тое, што німецкімі ўладамі была ёй дазволена вылучніна характарыўную акцыю сядр Беларусі ў Німецчыне (ўзамен закрытага Немцамі Беларуската Чырвонага Крыжа) кіраўніцтвам гэтага Камітэту была шырака арганізавана, пабач з матарынай дзялімогай, і нелегальна-культурная ды палітычна ўсьведамляюча праца, гадоўным чынам сядр палонных беларускіх жаўніцтваў польскай і савецкай арміяў;

Што дзейнасць Беларуската Камітэту Самапомачы была накіраваная супрэці Гэстапа; даследчыкі архіву не маглі не нікініцца там на шраг запратакуля-

ваных допытаў кіраўнікоў Камітэту; яны не моглі «недабачыць» такіх дакументаў, як, хоць-бы, напрыклад:

— Забарона кіраўніцтву Камітэту перапісвацица з Беларусамі на бацькаўшчыне;

— Падвойная адмова даць мне пропозіцыю адведаць сваіх бацькоў у Беларусі;

— Пратакол з рэвізіі памешкання Камітэту і прыватных кватэраў кіраўнікоў Камітэту, залегальнае пераходзіць у іх пісмены і ўнікальныя непадобныя рабочыя пісмены;

— Пратакол допыту мяне як старшыні Камітэту і д-ра Станіслава Грынкевіча, які рэдактара «Раніцы», за «демаралізацыю» Ост-арбайтэрэй, — на нелегальнае пераходзіць у іх пісмены і ўнікальныя непадобныя рабочыя пісмены;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакументальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакументальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакументальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакументальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакументы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажаю неабходным асабліва адзінчыць, што дакumentы, якія падаюць савецкія архівы, не з'яўляюцца дакumentальными фільмамі;

— Уажа

Апошнія падзеі ў Беларусі

АД ЧАГО МУСІЎ-БЫ ПАЧЫНАЦЬ ПЛЕНУМ ЦК КПБ?

«Ператворым Беларусь у малочна-мясную фабрыку!» — Гэты лёзунг-загад паўтарае цяпер дзень і ноч савецкай пропаганды. Гэты загад з Масквы трывожыў беларускага селяніна, які з бязысьцільнай роспачай сціскасе зубы і думае: «Ізоў, ліхадзеі, ператвараюць! Колкі-ж гэтага будзе?»

Людзі яшчэ не ачахаліся пасыль хасу «перабудовы» адміністрацыі ў сувязі зі стварэннем саўнагасаў, а тут Хрущоў ужо выдумаў новую перабудову...

Грунтуюная перабудова гаспадарчыя структуры нейкай краіны — справа налягка і ня можа быць зьдзейсненая ў такім кароткім тэрміне, які гэта ўяўляе буйная фантазія Хрушчова, ды з чым пагаджаюцца ягонія паслухумяні падгалоскі ў Менску.

Аднак дэспальярства гатунку Хрушчова на лічіца з ахвярамі народу, нацыянальнымі меркаваннямі, рэальнымі магчымасцямі. Просці Хрушчоў напісаў: «Ператворым Беларусь...». Гладка атрымалася гэта на паперы. За ім іншыя, як папугаі, паўтараюць: «Ператворым Беларусь...». Атрымоўваецца таксама гладка. Горш будзе з ажыццяльнем гэтага, наведама ўжо якога з чаргі, хрушчоўскага пляні.

Нядыёна, у сувязі з гэтым плянам, у Менску здарыліся дэзве падзеі. Мы маем на ўвазе Пленум ЦК КПБ і Сесія Вярхоўнага Савету БССР. Сяньні амбірюем нараду Пленуму.

Зразумела, на гэтым Пленуме ніхто не паставіў істотнага пытання, а менавіта: «чаму загад Хрушчова мы, Беларусы, мусім пакорна прыміці і рэалізаваць?» Гэта пытанне навет не магло ўзнікнуць. Другое пытанне, якое ніхто не паставіў на Пленуме, гэта «ци Беларусь мае магчымасці без еканамічных цяжкасціў ажыццяўліць плян Хрушчова?» Для кожнага партыйнага апаратчыка адказам на гэтае пытанне было цверджанне Мікіты Сяргеевіча, што гэтыя магчымасці Беларусь мае. Хто мог паставіць пад сумлеў цверджанні Мікіты Сяргеевіча? Ён вышын сядзіць, таму, малаў, далей бачыць...

ІІ

Сесія Вярхоўнага Савету БССР

28-га сакавіка пачалася першыя Сесія Вярхоўнага Савету Беларускай ССР. Гаворачы нармальнай мовай, пачалася праца г. званага новавыбранага белару-

шчынскага патрэба лічыцца з элемантарнымі народнімі патробамі, можна было павярнуць на другі бок. Гэта й было зроблена.

Праўда, Хрушчоў і іншыя партыйныя кіраўнікі нярэз ужо прыліклі да пададку працоўніку літаратуры й мастацтва, напамінаючы як трэба разумець «папартычнаму» сутнасці дэстапінізациі. Але апошнія прамова Хрушчова ставіць кроку над «і» ў адхіліе ўсякія сумляваныні. Адцемішы, што «якіх-небудзь ідэйна-творчых правалу надзвычайнага характару на быў», тым на меней Хрушчоў адзначае ў савецкай літаратуре й мастацтве «істотныя хібы, а ў радзе выпадак і памылкі, з якімі нельга гэліціці».

Што-ж гэта за «хібы» й «памылкі»? Выхуляючы, што савецкая літаратура й мастацтва зашмат пачала займацца жыццём гадоў стаўніскага тэоруру й адлюстроўваць ягонія жахі зь нехаванай прафайль. Вось слова Хрушчова:

«Нацыянальны тэндэнцыя паліягоць галоўным чынам у тым, што ўсё ўвага аднабакова засяроджваецца на фактах беззаконіні, самавольства, злаўжыўвания ўладай.

Узапраўды, гады культу асобы пакінулі цяжкія вынікі. Наша партыя скавала аб гэтым народу праўду. Разам з гэтым траба мець на ўваже памылак, што гэны гады ня былі перыядам застою ў разыўці савецкага гаспадарства, як прадстаўляюць сабе нашыя не-прыяцелі. Пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, пад знакам ідэі ў западнікі Леніна наш народ пасыпахоў будаваў і пабудаваў сацыялізм...

Таму мы ўжоў, што неправільна паступаючы, тыя пісьменнікі, якія скрайна аднабакова падходзяць да акцыи таго этапу ў жыцці нашай краіны, прарабочы працаваніцца чуць ня ўсе падзеі ў змрочных сцяльнях, адлюстроўваць чорнымі хварбамі. Яшчэ і пераваліць літаратуру, якія ўважаюць за лепшае чэрпаць для сябе матарыялы з памылай ямы ю хоць ў выдавані таўшчыні ў пытаннях мастацтва творчасці. Яны — апора партыі, яе верныя салдаты».

Ці, аднак, удацца партыі ажылаць за-праўдных творцаў мастацтва і зрабіць іх сваім «вернымі салдатамі», якія бываюць чорнымі хварбамі? Яшчэ і пераваліць літаратуру, якія ўважаюць за лепшае чэрпаць для сябе матарыялы з памылай ямы ю хоць ў выдавані таўшчыні ў пытаннях мастацтва творчасці. Яны — апора партыі, яе верныя салдаты».

«У змаганыі супраць трацістых, зі-коўчэйцаў, бухарынцаў і буржуазных нацыянальных Сталін у першых гадох пасыль сімерці Леніна абараніў ленінскія пазыцыі й згуляў у гэтым значную ролю. Таму партыя ю масы яму верылі, яго падтрымлівалі».

Хрушчоў, як бачым, у лік заслугаў Сталіна паставіў і ягонае змаганье з

Ізэп Карапеўскі

„Цыфры маюць сваё гучэнне“...

скага парламэнту, або заканадаўчага органу дзяржавы.

У сувязі з гэтым варта разглядзець, ці звязленаца Вярхоўны Савет парламэнтам «незалежнай, суверэннай, демакратычнай дзяржавы, як Беларускую ССР шумна называе савецкая пропаганда?

Ужо самая працэдура як характар гэтаў звязленаца «выбараў» дэпутатаў насоўшы паважныя сумлевы. Дыктатуру аднай партыі някім чынам нельга называць дэмакратыя, як галасаваныя на аднаго кандыдата — выбарамі.

28-га лютага, на перадвыборным мітынгу ў Маскве, Хрушчоў высьмейваў сістэму амерыканскіх выбараў: там, бышцам-бы, грамадзянін можа галасаваць толькі або за стані, або за аслас. Тут Хрушчоў зрабіў алюзію да эмблемаў дэзвію амэрыканскіх партыяў. Двухпартыйная сістэма стала ў Амэрыцы традыцыйнай, новыя партыі не ўзыняюць не тому, што ўлады могуць гэта забараніць. Усё-ж Амэрыканцы маюць выбар паміж дэзвію партыямі. Сяю часу. Мы ўжо не гаворым аб шматпартийнай сістэме іншых дэмакратычных краін.

Як доказ дасканалыніца савецкай дэмакратыі Хрушчоў падаў факт, што ў Вярхоўны Савет можа трапіць і інтэлігент і просты работнік. Гэта, пэўна-ж, бывае больш вельмі важным, калі-б голас дэпутата меў упэўнені на вырашэнне дзяржаўных справаў. Не зайдзіце важна, што сядзіца у паліямэнце — куды важнейшае, што ён рабіць і можа рабіць. Роля-ж саветаў у рэспубліках ССР зводзіцца да пакорнага прымання «праектаў» партыйных верхаводаў.

Возьмем прыклады з апошніх падзеяў. Напачатку сакавіка Хрушчоў высунуў «плян» стварэння з Беларусі, Прывалтывікі і некалькіх вобласцяў РСФСР гэтаў звязані «фабрыкі міса і малака». Адразу-ж, аб гэтым пляне загаварылі як аб зьдзейсненім факце і начали падхітоўку да ягонага зьдзейсненія. Іншыя, якія быў на пляні, а загад. Пры нармальным дэмакратычным ладзе і незалежнасці рэспублік, плян Хрушчова мусіў бы быць пастаўлены на амбэрканавану парламенту зацікаўленых краін. Хрушчоў-ж навет не патурабаваўся захаваць хоць-бы шырму дэмакратычнай і ўзорчайсці ўсіх звязанын.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

Урэшце была скліканая сесія Вярхоўнага Савету Беларускай ССР, якая пачалася першыя Сесія Вярхоўнага Савету Беларусі, Прывалтывікі і некалькіх вобласцяў РСФСР гэтаў звязані «фабрыкі міса і малака». Адразу-ж, аб гэтым пляне загаварылі як аб зьдзейсненім факце і начали падхітоўку да ягонага зьдзейсненія. Іншыя, якія быў на пляні, а загад. Пры нармальным дэмакратычным ладзе і незалежнасці рэспублік, плян Хрушчова мусіў бы быць пастаўлены на амбэрканавану парламенту зацікаўленых краін. Хрушчоў-ж навет не патурабаваўся захаваць хоць-бы шырму дэмакратычнай і ўзорчайсці ўсіх звязанын.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

У канцы сакавіка быў скліканы пленум ЦК КПБ. Гэты пленум не будзе супрацівуўшы ўзроўню хрушчоўскіх плян, які ўжо да таго часу пачаў ажыццяўляцца.

«Цыфры маюць сваё гучэнне. Раз іншы гучальцівідны, іншы раз — як гімн. Але гэтыя — трывожны набагат. У 1960 годзе камсамольская арганізацыя Беларусі прыняла ў свае шэрагі 21 тысячу маладых калгасынкаў... У наступным — 16 тысяч 700. А ў 1962 годзе амал 300 калгасных арганізацый не прынялі ў камсамол ніводнага юнацтва, ніводнай дзяўчыны. Колькасць камсамольцаў, якія працуяць на вёсці, зменілася: 130 тысяч 300 у 1960 годзе і... 96 тысяч у 1962.. У калгасе «Чырвоныя партызаны» на Гомельшчыне камсамольцаў за партыйных заклікаў змянілася з гразей.

Аднай з прыкладаў уздзейніння камлінізатаў і эксплятатараў на маладзь звязленаца камсамол. Замінаючыся ў гэту арганізацыю, прымаючы ейны статут, малады чалавек трапіць шмат свае незалежнасці. На

Святкаваны 25-га Сакавіка

ЧЫКАГА

45-я ўгодкі абвешчаныя Незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі сёлета адзначыў урачыста наш вялікі 4 мільёны горад Чыкага. Апрача выданы Губернатарам Штату Ілінойс сп. Кэзірэм пракламацыі, абацьчайчай 25 сакавіка Беларускім Днём, падобную пракламацію выдаў і Старшыня г. Чыкага, сп. Дэйлі. На знак гэтага вялікага беларускага Свята і амэрыканскай спадчынай — 2 дні — гэта значыць у наядзелю 24 сакавіка, калі тут ладзіліся ўрачыстасці, і 25 сакавіка, у гісторычны дзень, на раштупнай вежы гораду Чыкага, упіршыню ў гісторык гэтага гораду, красаваўся наш бел-чырвона-бесцый сцяг.

Нацыянальнае наша Свята адзначыла ў тутайшай прэсе, як «Нью Ворльд», «Чыкаго Амэрыкан», «Чыкаго Трыблон», «Дзенінік Чыкагоскі», «Дзенінік Зывёнсковы», «Драугас» і іншыя, падаючы інфармацыі аб гісторычным акце 25 Сакавіка, аб Беларусі і аб беларускім вызвольным руху, а таксама аб парадку святкаванья гэтай даты у Чыкага. Туташнія нашыя арганізацыі: Арганізацыя Беларускай Моладзі і Згуртаваныне Беларусаў у Ілінойс мелі съвяточныя радыё-перадачы ў пятніцу 22 і нядзелью 24 сакавіка. Перадачы складаліся з беларускага гімуна, кароткага агляду падзеяў, звязаных з актам 25 сакавіка, нацыянальных песніц і мэлодыў ды паведамленняў аб парадку святкаванья ў Чыкага.

Самае святкаваныне 45-х ўгодкі адбылося паводле наступнай праграмы: 24 сакавіка, у нядзелю, а гадз. 10-12 адбылася Службы Божыя за Беларускі Народ у царкве Хрыста Спаса і сцв. Юрага. А гадз. 1 да 3 пападні Беларускай Амэрыканскай Нацыянальнай Рада ладзіла ў царкоўнай залі сцв. Юрага съвяточны Сход з дакладам сп. В. Пунтуса і канцэртам народных песніц у выкананні хору дзяцей і дарослых тамашніх параджіў пад кіраўніцтвам сп. Юранкі. Пасля быў супольны абед.

Вечарам а гадз. 6-9 у залі Беларускага Цэнтра пры Фулerton Авеню адбылася Акадэмія, ладжаная Згуртаванынем Беларусаў у Ілінойс пры ўдзеле Арганіза-

цы Моладзі. Спрыяла прыгожая пагода, так што залі быў напоўнены вялікай грамадой нашых суродзічаў.

Акадэмію адкрыў кароткім словам сп. Панцэвіч, а пасля прапаныўні амэрыканскага гімуна, сп.-ня Анна Брушкевіч прасыпала «Падніты родны сцяг Дзяржавы» — як песню 25 Сакавіка. Наступна патрыятычную інвакацыю мэй проф. Ян Тарасовіч у форме пазмы, ім самым напісанай. Старанна апрацаваны рэфэрат чытаў сп. Ян Ліманоўскі, дзятальна прадстаўляючы гісторычны ўмоўны ды пазыцыйныя нямецкага, расейскага балшавіцкага і польскага бакоў, сирод якіх нарадзіўся акт 25 Сакавіка і барацьба Беларускага Народу за сваю незалежную дзяржаву. Пазыней быў чытаны ўрадавыя пракламацыі і прысланы з усіх кандыдатаў народных сцв. съвєту съвяточных прыўтаныні. Пасля з прывітанымі выступалі прадстаўнікі ад Па-

лякаў і Чэхаў, жадаючы беларускаму народу як найхутчайшага вызваленія ды ўтварэння сваёй незалежнай дзяржавы.

Удалая была канцэртная частка пад кіраўніцтвам проф. М. Куліковіча. Перш виступалі школьнія дзеці з песьнямі і докламацыямі, з прыгожай ігрой на фартапіяне, а пасля нашыя салісты: сп.-ня Надзея Градз, ведамага ўсёй эміграцыі опэрнай сцяпячачкай, сп. Анна Брушкевіч, якая выканала цэлы рад патрыятычных і народных песьняў з глыбокім пачуццём нашай нацыянальной культуры, і сп.-ня Юзэвіч. Бабіцкая-Мазур з лірочнымі песьнямі ў няменш глыбікім выкананні. Канцэрт закончылі сп. сп. Градз і Брушкевіч — дуэтам адсыпіўшы «Шыпішыну» і «Лявоніху» пад гулкім воліскім захопленай публікі. Парадкам Акадэміі кіраваў сп. М. Жызынецкі, старшыня Саюзу Беларускай Моладзі Штату Ілінойс. Святкаванье закончылася супольнай вячэрнай, прыгатоўленай нашымі жанчынамі.

Прысутны

ЛЁНДАН

Святкаваныне 45-ых ўгодкі адбываўся перадаў ў пятніцу 22 і нядзелью 24 сакавіка. Перадачы складаліся з беларускага гімуна, кароткага агляду падзеяў, звязаных з актам 25 сакавіка, нацыянальных песніц і мэлодыў ды паведамленняў аб парадку святкаванья ў Чыкага.

Кіраваў урачыстасць сп. Павал Навара. Спадар А. Зданковіч прачытаў вельмі зымастроўны даклад, на якім ён представіў Акт 25-га Сакавіка як завяршэнне больш чым віковага змагання беларускага народа за сваю незалежнасць. Кароткі ангельскі даклад сказаў спадарышна Вера Рыч. Спадарышна Рыч ёсць ведамай з яе мастацкіх перакладаў беларускай пазіціі на ангельскую мову. На гэтую урачыстасць яна ўявае маці прышли ў беларускіх нацыянальных строях, зробленых ім самімі. Яе кароткі даклад узрушиў усіх сваім пачуццём любові да ўсего беларускага.

Мастацкая частка урачыстасці была вельмі багатая. Ангельскі дэкламатор сп. Нікольсон, прачытаў некалькі вершаў Нікуліны. Купалы і Зымітрака Бядулі, перакладзены на ангельскую мову спадарышнай Рыч. Вельмі удала выпалі выступы салісткі спадарышні Ляско, а таксама хору пад кіраўніцтвам сп. Ю. Весялкоўскага.

Вялікай навінай і прыемнай неспадзейкай быў хор вучняў школы сцв. Кірылы Тураўскага. Маладыя артысты, усе з прыгожай вышынты беларускіх кашульках, выступілі з сваіх багатай праграмай песьняў, вершаў і музыкі. Кіраваў хорам вучань Алеся Л., які таксама выканалі на акардыёне танцы «Лявоніх», «Бульба» і «Полька-Янка».

Прысутнасць і ўдзел у святкаваныне вучняў беларускай школы надаў ўсёй урачыстасці іншы, больш жывы і радасны тон.

ЛЕ КРЭЗО

Беларусы хвабрычнага места Ле Крэзо, дзякуючы заходам Управы мясцовасці Аб'яднання Беларускіх Работнікаў Францыі, належана ўшанаваць 45-ых ўгодкі абвешчаныя незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі. Дата съвяточнага ўрочища была загадзі ўзгодненая з Парыжкам і назначана на нядзелью 31-га сакавіка.

Ужо ў суботу, 30-га сакавіка, завіталі да нас чаканыя госьці. З Парыжу прыехала трох сяброў Галоўнае Управы якіх афіцыйна ўзнагародзілі ўрадавыя дэйствыя ў сакавікі. На заканчэнні ўрачыстасці наш малоды сябранік Янук Р. прадклімаваў верш Алеся Гаруна «Ты мой брат».

Сп. А. Трусаў, якому сямейнія абставіны не дали магчымасці ўзяць ўдзелу ў урачыстасці, прыслаў пісьмовыя прывітаніні.

Урачыстасць закончылася адсыпіваннем беларускага нацыянальнага гімуна.

Трэба падкрэсліць, што і організаторы ўрачыстасці і госьці быў вельмі задаволены з сустрэчы. Добра зарганізаваныя сустрэчы, якія паказалі ўрачыстасць ў Ле Крэзо, гучным рэхам адклікаючыя сярод нашых прыяцеляў і становівіцаў косткай у горле нашых ворагаў.

Удзельнік

МЮНХЭН

Угодкі абвешчаныя незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі мюнхэнская беларуская калёнія адзначыла ў нядзелью 31 сакавіка. Беларусы Мюнхэну, а таксама госьці з правінцыі, сабраліся ў залі аднай з гасцініц. Яна началася кароткім малебінам а. пралата Уладзімера Саладаў за беларускі народ і ягонія ахвяры, зложаныя на аўтар незалежнасці Беларусі.

Урачыстасць адкрыў прадстаўнік Беларускага падкімітета Камітэту

народнага Паўстання 1863 году пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага — сотня ўгодкі якога прыпадаюць сёлета, а таксама над ідэйнай сувяззяй гэтага паўстання з усім пазынайшым.

У Нямеччыне вызваленіе народу, укаранаваным Актам 25-га Сакавіка. У шырокай дыскусіі ўдзельнікі ўрачыстасці дапоўнілі ў сваіх выступленнях закранутыя ў дакладзе пытанні.

■■■■■

АБАВЯЗКАМ КАЖНАГА БЕЛАРУСА ЕСТЬ ЧЫТАЦЬ, ПАШЫРАЦЬ И ПАДТЫМЛІВАЦЬ «БАЦЬКАЎШЧЫНУ».

УВАГА!

ВЫШЛА З ДРУКУ КНИГА
РЫГОРА КРУШНЫ

Кніга мае 110 бач., цена — 2 доляры. Найбільш не можна ў прадстаўнікоў «Бацькаўшчыны», або беспасярэдна ў аўтара, звязанага на адресе: 8000, München 19, Schliessfach 69

УВАГА! УВАГА!
Ужо выйшла ў съвет вельмі карысная і цікавая кніга а. Язепа Германовіча:

Кніга абымае 294 баччыны і каштует ў Канадзе і Задзіночаных Штатах Амэрыкі 3,— дал., а ў іншых краёх раўнавартасць 2,50 ам. дал.

Кнігу ўжо можна заказываць:

У Англіі:
Rev. Leo Haroshka
Marian House, Holden Ave.
London 12, England.

У Задзіночаных Штатах:

Mr. Antony Bielenis
2042 W. St. Paul Ave.

Chicago 47, Ill. USA.

Mr. B. Danilovich
303 Howard Str.,

New Brunswick

New Jersey, USA.

Mr. G. Gosciejew
3416 W. 49-th Str.

Cleveland 2, Ohio, USA.

Mr. Ch. Najdziuk
833 1/2, N. Coronado Str.

Los Angeles 26, Calif. USA.

У Аўстраліі:

Mr. M. Nikan
14 Steel Str.

Sportswood-Melbourne,

Vic., Australia.

У Канадзе:

Mr. K. Akula

57 Riverdale Ave.

Toronto 6, Ont. Kanada.

У Нямеччыне:

Rev. Prot. W. Soloviej

892 Schongau/Lech (Obb.)

Stadt, Altersheim

■■■■■

ДА УВАГІ НАШЫХ
ПАДПІШЧЫКАЎ У ЗША

Гэтым яшчэ раз напомніаем і ласкаў просім нашых падпішчыкаў у ЗША, якія газету не паспярэдні атрымоўваюць з Мюнхэну, сваю залегласць заўсёды ўрэзулёўваць у нашага прадстаўніка сп. Б. Даніловіча, пераказаючыя гроні на наступны адрас:

Mr. B. Danilovich
303, Howard Str.,
New Brunswick, N. J.

Адміністрацыя

СВ. ПАМ. ХВЁДАР ЙОРКЕВІЧ

8-га сакавіка 1963 году ў Сыднею, у веку 48 год, намёр ад хваробы рака сп. Хвёдар Юркевіч. Найкіны быў ціхі і скромны чалавек, працівіты і спачувальны да грамадзкіх справаў. Пакойны Юркевіч паходзіў з Дзярэчына (Слонімшчына). Там ён меў сваю шавецкую майстэрню, і затое, што ў ёй ён вучыў шавецтва двух маладых хлапцоў, бальшавікі ў 1939—40 гадох абвесьцілі яго «экспляататаром», і ён быў ужо кандыдатам на вызыв на катаргу.

Калі Пакойнага змабілізавалі ў БКА, ён сумленна выконваў абавязкі беларускага жаўнеру ў ступені падахіцера. Жонку бальшавікі выслалі на Калыму, а аб дзеянях сваіх пакойніў на мэйнікіх вестак аж да канца свайго жыцця.